

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra . . . I kor. Egy hóra . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvas szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Az adóreform és a kereskedők.

Irta: **Balkányi Kálmán dr.**
 az O. M. K. E. központi titkára.

Debreczen, december 3.

Vasárnap virradóra egy kellemes meglepetés érte a főváros kereskedőközönségét. Estefelé már a vidék is megtudta, s hétfőig már az ország legtávolibb zugolyáig elterjedt a megnyugvás és öröm érzése. Aggódók homlokán elsimult a ráncz, kételkedők elhallgattak. Hogyne, mikor megszólalt az adóreform ügyében egy „mértékadó személy”. Egy *illetékes*, talán a *legilletékesebb* egyén hallatta szavát a N. P. J. hasábjain. S mit mondott amaz illetékes személyiség? Előkotort egy csinos, bár régi teoriát, megtisztogatta és kedvencz csemetéjének, az új adóreformnak vállára illesztette. Mondhatom, gyönyörűen fest benne!

Arról van szó, hogy annak idején az adóreform-javaslatok beterjesztésénél a kereskedelem és ipar szószólói erősen méltatlankodtak igazságtalanul súlyos megterhelhetőségük miatt. Panaszkodtak külön, aztán gyűlésre gyűlekeztek, s ott együtt folytatták tovább a panaszkodást. Csináltak közös memorandumot, elaboratumokat, szakszerűen és szívhezszólón. Elmondták, hogy ezzel az adóreformmal befellegzett az ország ipari és kereskedelmi haladásának. Annyiszor ismételték ezt, hogy a kö is meglágyult panaszukra. A pénzügyminiszter szíve pedig nincsen köből. Segített hát, — miként ama fent idézett cikkből olvassuk, — segített gyökeresen a kereskedők baján.

A segítésnek ugyan lett volna több módja is: leszállíthatta volna a javaslat szerzője pl. a kereseti adó kulcsát az osztrák mértékig. A pénzügyminiszter azonban ezt a módot nem választotta. Csak hadd vegye fel a versenyt az osztrákkal szemben gyámmoltalan iparunk és kereskedelmünk jóval magasabb adóteherrel. Ő jobb megoldást keresett.

Mellőzhette volna Wekerle a lakbérre alapított minimális tételek fokozását is, avagy a jutalmak és utazási

átalányok súlyos adóterhét. Egyszerűbbé és humánusabbá tehetné az adókiivetésnél követendő eljárást. Azt az inkvizíciót is, amelyet a reform tervez, kiirhatta volna Wekerle.

A pénzügyintézeteknek is sok sok sérelme várt orvoslásra, azonban ezek a hatásos megoldási módok mind nem tetszettek a pénzügyminiszter urnak. Másképen, radikálisabban akarta ő boldogvá tenni az ipart és a kereskedelmet. Meg kell adunk, a megoldás igazán oly egyszerű, mint a Kolombus tojása. A kormány ugy segít az iparon és a kereskedelmen, hogy a leszállított földadót *felé* kontingentálja. Vagyis meghatározza azt a maximumot, amelynél többet nem szabad beszédni a földbirtokosoktól. Ha mégis több földadó folynék be: akkor újra lejjebb szállítja *ennek* az adónak a kulcsát.

Ebben a rendelkezésben mindenki egy újabb — immár eléggé megszokott kedvezést lát a birtokososztály javára. Nem úgy Wekerle. A fent idézett cikk megvigasztalja a kereskedőket, hogy „*annál a kölcsönhatásnál fogva, amelyet az egyes társadalmi osztályok egymásra gyakorolnak, az egyik osztálynak nyújtott könnyítések közvetve a többi osztályoknak is előnyére szolgálnak.*” Ime itt van a meglepetés, az ajándék, a kárpótlás az ország kereskedői osztályai számára.

Tessék ezt a formulát jól megérteni. A kereskedelem a panaszok, a sérelmek özönével fordult az érdekeit mélyen sértő reform-mű ellen. Kimutatta, mily igazságtalan az egyes egyes adóknak egy kalap alá foglalása, a kereseti és jövedelmi adó magas összegben felvett minimum-kontingentálása, a páratlanul vexatorius adókiivetési rendszer.

Utalt ezzel szemben a földbirtok helyzetére, arra, hogy a reform a földjövdelemmel szemben egyáltalán nem helyezkedik a fitogtatott adómorál álláspontjára, hanem változatlanul megmarad az elavult és hazug adókataszter alapján.

Minderre az a válasz, hogy Wekerle a földbirtokosoknak újabb koncessiókat ad, mert ez az előny „*kölcsönhatást fog gyakorolni a többi társadalmi osztályok helyzetére is.*” Ézzel a logikával egyszerűen adómentessé lehetett volna tenni a hitbizományokat és az ezer holdon felüli földbirtokokat. Hiszen világos dolog! Ha a latifundiumnak nem kell adót fizetni, akkor nagyobb az ő vásárló képessége. Többet vesz a boltban, több nyereségre ad módot a kereskedőnek, tehát a kereskedő könnyebben megfizetheti a maga adóját.

A magyar kereskedők készséggel elfogadják a kölcsönhatás teoriáját, ha előbb a tisztelt agráriusok magukon kezdik az alkalmazását. Mért nem jut eszébe a pénzügyminiszternek, hogy ha a kereskedők és iparosok megadóztatását enyhíti, ezzel olcsóbbá tesz egy sereg portékát a földmivelő, a gazda számára? Hja, de az más. A „*kölcsönhatás*” fogalmát azok az „*illetékes és legilletékesebb*” körök úgy értelmezik, amint némely adósok szokták: egyik fél adja a kölcsönt, s a másik fél sohasem gondol a visszaadásra. Nos, a magyar kereskedelem nagyon szépen köszöni ezt a kölcsönhatási elméletet.

Azzal, hogy a földbirtok jövedelmének adózatlanul hagyása egy biztos adóalapról való lemondást jelent: mit sem törődik a mostani irányzat. Hogy az adón megtakarított jövedelem a földbirtokos kezéből nem mindig a hazai ipar és kereskedelem pénzszekrényébe folyik: ez nem aggasztja pénzügyeink vezetőségét. Ők jól akarnak a kereskedelemnek s ezért leszállítják — a földbirtok adóját. Magyarország kereskedői hálások lehetnek ezért a jóakarattért.

A képviselőház elnapolása. A képviselőház mai ülésén az a hír terjedt el, hogy a költségvetés letárgyalása után a képviselőházat hosszabb időre elnapolják. Ennek a váratlan intézkedésnek az okát a külpolitikai eseményekhez hozzák összeköttetésbe.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testületi megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számkököhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utáztatásokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára üvegenként 4 — korona

Apponyi tárcája.

Újból az Operaház bérbeadása.

A képviselőház ülése.

Az ülésen *Justh Gyula* elnököl. Valamivel fél tizenegy óra előtt megkezdtek a földmivelési költségvetés részletes tárgyalásának folytatását.

Pop Cs. István: Más tételhez szölt, mint amelyhez akart. Az elnök figyelmeztetésére leült.

A dologi kiadásoknál *Zakariás János* a székelyek romlásával foglalkozik s az Albina bank terjeszkedéséről panaszkodik. A románok kíméletlenül előtörő faji politikáját támadja. A telepítési birtokpolitikát fejtegeti és a tételt elfogadja.

Pop Cs. István a kormányt a székely akció miatt támadja, mert a nemzetiségi vidékek, az Alsó-Fehér és Hunyadmegyei román lakosság nagy nyomorban van.

Elnök: Figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

Pop Cs. István: Kijelenti, hogy a románok kitűnő iparcikkeket gyártanak. Ezt a lehetőségüket fejleszteni kellene a miniszternek. A tételt nem fogadja el.

A földmivelésügyi tárcát elfogadták.

Darányi Ignác: Kijelenti, hogy hírlapilag teszi közzé *Pop Cs. István* vádaira vonatkozó adatokat, melyek pontról-pontra meg fogják cáfolni tarthatatlan vádaskodásait. Adatokat scroll fel annak igazolására, hogy a román képviselők nem a nép boldogulására törekcsenek, hanem újabb-újabb tápot akarnak nyerni a nemzetiségi igazságokra.

Ezután a többi tételt vita nélkül elfogadta a Ház.

A kultusz tárcá

Következett a kultusztárca költségvetésének tárgyalása.

Sághy Gyula előadó hosszasan ismerteti és elfogadásra ajánlja a költségvetést.

A kultusztárcaának *Szabó István* volt

A lovagias affér.

Egyszer el kell mesélnem! . . . Az én lovagias ügyemet . . . Valahányszor fiatal emberek társaságában vagyok, mindig borsua irigység fog el, ha hallom, miképpen mesélik el az ő párbajaikat, katonai élményeiket s egyéb hőstetteiket. Csak én hallgattam. Katona ugyan voltam, de élményeim nem voltak és párbajom is csak egy volt, azt pedig bizonyos velem született szeméreméretből titkoltam.

Most azonban kitör belőlem, mint . . . de csak semmi hasonlat, nehogy valakivel konfliktusba kerüljek. A dolog a következőképpen történt.

Belebotlottam az utcán egy urba. Csinos, erőteljes fiu volt. *Kotunovics Árpád*nak hívták, mint később kiderült, — de ami külsejét illeti, hívhatták volna *Weisz Richárd*nak is vagy *Fuchs Jenő*nek.

— Marha! — szólott ő röviden s rám nézett:

En szerényen lesütöttem szememet.

— Marha! — ismételte hangosabban.

az első szónoka, aki a testnevelésről beszélt. Elmondta, hogy a mai kor igényei szellemi tekintetben igen megerőltetik az ifjúságot s ezért a tornatanítás fejlesztésére nagy gondot kell fordítani. A leányok tornaszatását is nagyobb gondal kell végeztetni. A tornatanításnak külön ügyosztályt kér a minisztériumban.

Az iskolák államosítása.

Náray Lajos: Az iskolák államosításának híve. Az államnak arra kell törekednie, hogy egy erős magyar kulturát teremtsen. Hiszi, hogy művelt nemzetiségi tömegekkel könnyebben fog az állam boldogulhatni. A népmivelés terén azonban sohasem mondhatuok le arról, hogy nemzeti érdekeink megóvassanak. A tanítói kar nivóját szakadatlanul emelni kell, mert csak így lehet őket feladatuk magaslátára emelni. Az iskolaszéki tagok működési körét csakis az oktatási ügyek materialis pénzügyi részére kívánja szakítani, a szellemi ügyekre pedig szakértőket óhajt meghívni. A gazdasági ismétlő iskolákat úgy kívánna reformálni, hogy a tisztán gazdasági tárgyakon kívül, a szellemi tárgyak oktatására, külön szakértőket alkalmaztassanak. A költségvetést elfogadja.

Náray folytatja beszédét s a tanítók gyökeresebb kiképesiését sürgeti.

Maniu Gyula, *Lukács László* felszólalása után az ülést négy óraker fölfüggeszik.

Az Operaház bérbeadása.

Szünet után *Nagy Sándor dr.* a középiskolai tanárok fizetésrendezését sürgeti. A román nemzetiségi képviselők Apponyi románellenes kulturpolitikájáról beszélnek. Majd a felszólalások után *Apponyi Albert* gróf reflektál *Somogyi Aladár*nak az Operaház ügyében tett interpellációjára. Nem áll sz — mondja — hogy ő az Operaház bérbeadása iránt tárgyalt volna. *Beck Vilmos* énekes érintkezésbe lépett ugyan az adminisztrációs államtitkári hivattal, de az további tárgyalásra nem vezetett.

A költségvetést holnap folytatják. Az ülés vége fél 7 óraker.

En szerényen mosolyogtam.

— *Kotunovics Árpád* vagyok! — jegyezte meg. — Adja ide a névjegyt.

Átadtam; mire ő így szólt:

— Ő párbajozni fog velem!

— En nem tudok párbajozni, — mondtam én hangomban mély rezgéssel.

— Gyáva!

Erre a sértésre felébredt bennem a dac és hevesen vágtam vissza:

— Hát legyek; mégse párbajozok.

— Himpellér!

— Hát legyek!

— Gyáva kutya!

— Vagyok!

— Maga szégyene a társadalomnak!

Maga cimeres állat! Maga alávaló bagoly!

Kajlafülv denevér: . . .

— Vagyok, vagyok, vagyok, vagyok!

— badartam egymásután hangomban nemes dacossággal.

Krakélerségem teljesen kihozta sodrából ellenfeletem és rohant. Másnap két ur jelent meg nálam, erre én is két urat neveztem meg, azzal a szigorú utasítással, hogy kérjenek bocsánatot, ffejezzenek ki sajnálatot, igérjenek mindent, de párbajról szó sem lehet.

A debreceni törvényszék új elnöke.

Czébel vagy Ártányi.

Napok kérdése a kinevezés.

*Szűts Miklós dr.*nak kuriai bíróvá való kinevezésével megüresedett a debreceni törvényszék elnöki állása. A magas tisztségre *Szűts Miklós dr.* kinevezésének nyilvánosságra jutásával azonnal megindultak a kombinációk és több debreczeni bíró neve került az előtérbe.

Biztos forrásból értesülünk, hogy a törvényszék elnöki állása legközelebb betöltésre kerül. Olyan forrásból vesszük a hírt, amelynek megbízhatóságában nincs okunk kételkedni, hogy *Szűts Miklós dr.* utódjául az igazságügyminiszter *Czébel Gusztáv*, debreczeni kir. ítélőtáblai bírót szemelte ki. *Porubszky Jenő* táblaelnök az elnöki állás betöltésének ügyében már két ízben fent járt Budapesten, ahol *Günther* igazságügyminiszter tárgyalta vele *Czébel* kinevezéséről.

Czébel Gusztáv kinevezését igen szimpatikusan fogadnak Debreczenben, mert *Czébel Gusztáv*nak a kombinációba vett elnök-jelöltek felett az az előnye van, hogy Debreczenben ő az egyetlen táblabíró, ki a táblának ügybűntető, mint polgári tanácsában szerepel s így mindkét ügykörben nagy jártassága van, tehát *Szűts Miklós dr.*-t, ki mindkét ügykörben szaktekintély, képes lesz pótolni.

Erősen tartja magát az a hír, hogy az elnöki állás betöltését *Szűts Miklós dr.* kinevezésével egyidejűleg döntötték el. Másrészt azonban úgy értesülünk, hogy komoly aspiráns *Ártányi Emil* főügyész helyettes is, a

Mit meséljek sokat. Két segédem egész más véleményen volt, mint én — Másnap egyszerűen megragadtak, a fölemnél fogva cipelték be egy kocsiába és elvittek a Keszeg féle vívóterembe, levetkőztettek és mint az első keresztényeket az arénába, úgy dobtak engem egy bokorétáozott terembe és kardot adtak a kezembe. A kardnak semmi értelme nem volt, mert azt a vágást, amit a fejemre kaptam, anélkül a kard nélkül is sikerült volna megszereznem.

Egy álló óráig varrták a sebemet. Ugylátszik seblázam lehetett, mert mintha a szomszéd szobából titokzatos hangok ütötték volna meg fületem. Mintha győztes ellenfelem hangja lett volna. — Így szólt:

— Maga, Keszeg, kap most az ellenfélétől 20 forintot. Abból jár nekem 10 A multkorival együtt 20 forint. Fizesse ki, mert szükségem van a pénzre.

Azóta, ha látom az utcán *Kotunovics* urat, mindig szemtelenül nézek rá. Nem félek tőle. Mert ha provokálni akarna, egyszerűen úgy intézem el a dolgot, hogy átnyujtok neki tíz forintot. Legalább megakarítom a vágásokat.

Fűszer és C-emege
fió k üz let ünk
Péterfia-utca 42—44 szám alatt

megnyilt.

DEUTSCH ALBERT és FIA

Alapított 1866.

Főüzlet Hatvan-u. 9. sz.

máramarosszigeti ügyészség vezetője. — A kinevezés néhány nap múlva megtörténik. Az állást ugyanis nem hagyhatják betöltetlenül még január 1-ig sem, mert a törvényszéken az eredetileg kontemplált bírói állásoknál most is kettővel kevesebb van és a teendővel különben is túlhalmozott tanácsai tagok nem láthatják el a tárgyalások elnöklését is éppen a saját reszortjuk nagy munkahalmaza miatt.

A negyedik csütörtök.

A felolvasó est sikere.

A negyedik felolvasó est, mely tegnap délután 5 órakor ment végbe a római katolikus főgimnázium dísztermében, méltán vonzotta egy táborba azt a nagy és előkelő közönséget, mely most is teljesen megtöltötte a tágas helyiséget. Minden ízében finom irodalmi és művészi est volt ez.

Hogy mindenekeelőtt is az irodalmi részéről szóljunk: első sorban Földi József dr. kegyesrendi tanár felolvasásáról emlékezünk meg. „A legújabb görög irodalom” volt címe a széleskörű ismeretek eláruló esszaynek. Komoly, mélyreható tanulmány volt ez.

A görög nép világtörténelmi jelentőségét classicus színekkel esetenként s hogy a nép s becsült szelleme mai napság is eleven, legkevésbé sem szolgál rá a könnyelműen odavetett lekicsinylésekre, mert a kelet forrás, melyből a szellemi élet táplálkozik; kétezer év elnyomatásának homokrétege alól is friss erővel buzog elő: a mitológiai kincs és a szabadságszeretet.

Vázolta aztán az ujkori görög irodalom fejlődését a katasztrófás emlékü 1453-ik évtől kezdve a mai napig, s kivált a legújabb idők népies dalaival, Baladáival, románcaival, majd a Lyra, epika, dráma és elbeszélés jelesebb művelőivel foglalkozott nagy tárgyösmerettel. Szemlélyekkel is élénkítette előadását, melynek az ujszerű tárgyon kívül a perfect irodalmi forma is biztosította az általános érdeklődést.

Zivuska Andor, ez a jeles ifjú poéta volt a másik felolvasó. Egy pár apró, de igen hangulatos, igen becses érzéseket és gondolatokat feltáró verset olvasott nagy hatást, zajos tapsokat keltve.

Az est zeneszámai mind magas művészi színvonalon állottak. Így a Hejnal Arthur éneke, mely megnyitotta a műsort, már eleven erővel ragadta tapsra a közönséget, dalát önmaga kísérte zongorán ügyesen.

Nagyon szép volt a Knapek Jenő remek gordonkajátéka. Előbb valami édes, csöndes románcot adott elő rendkívül finoman és érzéssel. Ő is lelkesen tapsolták.

Radó Anna éneke egyike volt az est legkimagaslóbb pontjainak. A „Trobadour”-ból adta elő Eleonóra híres, nehéz, de tetségesen szép áriáját. — Jellegzetes szoprán hangja csoda tisztasággal csengett, coloraturája kivált a könnyed stakatokban, de a diskrét trillákban elsőhangú volt. A szünni nem akaró tapsviharra még delibes egyik gyönyörű spanyol dalát énekelte el igazi spanyolos tűzzel és bensőséggel.

Alig lehet valami szebbet gondolni, mint a dr. Eisler Mórné zongorajátéka. Tavalyi fényes sikere után feszült várakozással nézett a szám elé a disti gyált balligatóság, és kapott valami olyast, ami a felcsigázott várakozást is sokkal meghaladta. Raff: „Polka de la reine” c. compozícióját brilláns technikával csodálatos könnyűséggel és tisztasággal tökéletes értelmezéssel játszotta. A közönség zajosan követelte a ráadást ami nem is maradt el; Grieg „Ani trass táncát” játszotta ráadásul szintén tökéletesen.

A programot ifjú Magyar Imre zárta be a Bekor Károly zeneirodalmi fontosságú kesergőjének gonddal kidolgozott pompás előadásával, amiért hálás tapsokat kapott a hallgatóságtól. Játékát a Magyar zenekarának néhány tagja kísérte — valamint a Knapek gordonka szólóját is precízen, illő háttérrel adva a szépséges szóló játékhoz.

Az újpesti bankrablót elítélték.

Három-három évi fegyház.

Tárgyalás az esküdtbírók előtt.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank újpesti fiókjában október 28-án délben elkövetett vakmerő rablás tettesei, Antosievits Gyula és Piaskovszky József ma állott bírók előtt. A pestvidéki esküdtbírók ma ítélkezett Rónay Kamil elnöklésével a két rabló felett, akik merész fellépésükkel megfélemlítő vakmerőségükkel teljes ellenállás nélkül kirabolták az újpesti bank fiókját. Gyorsan folytatták le ezt az ügyet s ma este már, százakra menő kíváncsi hallgatóság jelenlétében meghozták az ítéletet is. Az esküdtek a két bankrablót bűnösnek mondták ki, mire a bíróság a két tettes 3-3 évi fegyházra ítélte. — Az eset részletei még teljesen ismereteselek. A tettesek egy napig tartó nyomozás után kézre kerültek és mivel kezdettől fogva teljes beismerésben voltak, egy hónapig tartó vizsgálat után tárgyalásra került a sor.

A főtárgyalásról budapesti tudósítónk a következőket táviratozza:

(A tárgyalás.)

A tárgyalást délelőtti féltizkor nyitja meg Rónay Kamil elnök.

Az elnök: Hány éves? — kérdezi Antosievits Gyulától.

A vádlott elmondja, hogy huszonhárom éves. Római katolikus. Érenyomó nem volt büntetve.

Piaskovszky József elmondja az általános kérdésekre, hogy 26 éves, Oroszországban született, vasöntő, büntetlen előéletű.

(Antosievits a bankrablásról.)

Antosievics elmondja, hogy történt a rablás.

— A bankba egyszerre léptünk be s a revolvert a bennlévőkre szegeztük.

— Mi volt az első szavuk?

— Csend lenni!

— Piaskovszky megállt az ajtóban, én pedig a pénztárhoz mentem és megtöltöttem a zsákot. Közben megszólalt a telefon, mire az egyik hivatalnok bement

a fülkébe, én kirántottam a telefontól és a vezetékot elvágtam.

— A hivatalnokot pedig fejbe ütöttem, ugye?

— Ugy emlékszem, hogy egy másik urat ütöttem meg, mert ki akart menni.

— Ezt meg a revolverrel úgy fejbe vágta, hogy elborította a vér.

— Ez nem lehet, mert a revolvert zsebre tettem és csak a kés volt a kezemben. Mikor mind a két zsák megtelt, megkértem az egyik tisztviselőt, hogy segítse föl a vállamra a zsákokat. (Derűltség.)

— És fölsegítette?

— Igen. (Derűltség.) A zsákokat azután Piaskovszky kivitte a kocsihoz.

— Álarcot viseltek?

— Rajtam fekete szemüveg volt, Piaskovszky pedig álbajusz.

— Mennyit költöttek el a pénzből?

— Harminc koronát; fehérneműket vettünk rajta.

— Van itt egy notesz; érdekes feljegyzések vannak benne. A magáé ez a könyvecske?

— Igen.

(„Csend lenni!”)

— Ilyesmik vannak benne: „Csendben lenni, mert meghaltok.” Fajbelövöm! Alszakál, álbajusz. Nem beszélni, fejbe lölek! — Honnan írta ki ezeket a szavakat.

— Egy magyar nyelvtanból.

— Ilyen mondatok nincsenek a magyar nyelvtanban.

— Egyenként kerestem össze a szavakat.

— Piaskovszky nem mondott semmit a bankban?

— De igen, ő a gyárban tanulta a magyar kifejezéseket.

— A pénzt miért ásták el?

— Ugy gondoltuk, hogy, ha majd visszajövünk Budapestre, mindketten veszünk belőle annyit, amennyire szükségünk lesz. (Derűltség.)

(Piaskovszky Antosievits ellen.)

Ezzel véget ért Antosievits kihallgatása és Piaskovszkyra került a sor. Piaskovszky elmondja az előkészületeket.

— Én a revolvert töltve kaptam — mondja az elnök kérdéseire és meg volt töltve akkor is, mikor a bankban voltunk.

— Miért kellett a revolver és a kés?

— Ilyen kirándulásnál szükség van ezekre a dolgokra. (Derűltség.)

— Mondta maga azt a kocsiban, hogy „jó, hogy senkit sem kell agyonütni”?

— Igen.

Az elnök: Ebből az következik, hogy a gyilkolásra is el voltak készítve.

A vádlott: Abban állapotunk meg, hogy ha valaki a tisztviselők közül ránk lőtt volna, mi is használtuk volna a revolvert. Antosievics figyelmeztetett, hogy a pénztárosoknál szokott revolver is lenni. Piaskovszkyt a kihallgatás után szembesíti az elnök Antosievits-szel, aki visszautasítja társának azt az állítását, mintha Bécsben előre megbeszélték volna a rablást. Azt is tagadja, hogy a fegyvereket használni akarták.

Bródy Aladár, a bank cégvezetője az első tanu, elmondta, hogy a bank kára 305 korona, ami azonban biztosítás útján megtérül.

Deverák Károly, az újpesti fiók vezetője elmondja részletesen a rablás lefolyását.

hogy miként vegyen karácsonyi ajándékot, hogy nekelljen sok pénzt egyszerre kiadni miután csekély havi részlet fizetésre vehet mindegyik fegyvereket, gramofonokat, hangszereket, fényképező gépeket, látesőveket és valódi Meidinger kályhákat, a minták látnak Schwartz féle pipa üzletben a városházával szemben. — Levélben meghívásnak elegat tessünk. — Discreció biztosítva.

Nincs már gondja

(Ceruzával a Browning ellen.)

Az elnök: Természetesen nem lehetett védekezni, ugy-e bár?

A tanu: Ceruzával Browning ellen bizony nem sokra lehet menni. (Derültség.)

Az elnök (a közönséghez): Könnyű nevetni most, de nevéssen a Browning és a tör előtt.

(Az ítélet.)

Zsufolásig megtelt estefelé a pestvidéki törvényszék tárgyaló terme s izgatottan, kíváncsian várták, hogy milyen ítéletet szab majd a bíróság az upesti bankrablókra. Este nyolc órakor még a kérdéseket olvasták föl, majd az esküdtek vonultak vissza. Rövid tanácskozás után meghozták a verdiktet, amely szerint Antosievitset és Piaskovszkyt a rablás és életveszélyes fenyegetés büntetében bűnösnek mondották ki. Ezután a szakbíróság vonult vissza tanácskozásra.

Kévessel kilenc óra előtt, a közönség feszült várakozása közben, hirdette ki Rónay Kamil tárgyalási elnök az ítéletet.

A két vádlottat a bíróság három-három évi fegyházra ítélte. Antosievics és Piaskovszky látszólag nyugodtan fogadták az ítéletet.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Pénteken: Kutya van a kertben, bo hózat. B) bérlet.

Szombaton: Kutya van a kertben. C) bérlet.

Vasárnap délután Ember tragédiája.

Kutya van a kertben.

— Bemutató előadás. —

Harsogó, percig sem szünetelő kacagás töltötte meg tegnap a debreczeni színház nézőterét. Feydeau mester boszorkány-konyhán főzött bohózata, a *Kutya van a kertben* olyan zajos hatást keltett, amire évek óta nem volt példa ebben a színházban. Nehéz volna, de még fölösleges is válaszolni e darab meséjét: nézze meg mindenki — talán a fiatal lányok kivételével, — aki két órán át nem akar kifogni a kacagásból. Föl kell jegyezni azt is, hogy a szezonban tegnap este volt az első forró este: a fényes sikerű második felvonás után Békés Gyulát, a darab rendezőjét s főszereplőjét hat-szor hívta a lámpák elé s oly melegen ünnepelte az előkelő premier-publikum, hogy szinte tüntetés számba ment. Békés mindkét minőségében részvált erre a lelkes oszontációra: mint rendező az elképzelhető legnehezebb feladatot oldotta meg művészi könnyedséggel és bizottsággal, mint színművész pedig egy végtelenül nehéz kettős szerepet játszott meg annyi realitással s oly tökéletes színező erővel, amennyit ez a Feydeau darab talán meg sem érdemel. De jól, kifogástalanul játszottak a többiek: Hahnel, Huzella, Ternyei, Bérczi, Krasznay, Tallián, Barabás Ella, Nádor Zsiga, Györe, Kovács Laura, Ligeti, Szilágyi is. Különösen tett nekünk Bérczy sok tehetséggel ábrázolt Canille-ja s Krasznaynak eredeti művészi Histangac-ja. Huzella és Hahnel pedig egy művészi dialógus keretében mutatták meg, hogy vérbeli művésznők mind a ketten. — Azt hisszük, ez a darab hamarosan jubilál a mi színpadunkon is.

(g.)

— A színházi iroda jelentése.

A színház legközelebbi drámai újdonsága Brieux Smonéja lesz. Az igazgatóság megvette Bernstein legújabb nagy sikerű aratott új drámáját *Izraelt*. A Csókirály operettből szorgalmasan folynak a próbák. Nagy hatásra számíthat a II. felvonás *Cica balletje* és a Perczel nővérek hatásos táncgyűjteménye. Érdekes az operettben, hogy a II. felvonást majdnem Zilahyné és Rózsa Lili játszzák végig egyedül, amire még eddig nem volt eset az operette-irodalomban. Mulatságos szerepe van Gyöngyinek, aki a közönség baktérjét adja és remek új actualis couplékat fog énekelni. A főbb szerepeket ez operettben: Zilahyné, Rózsa Lili, Gyöngyi Jolán, Kovács L., Barabás Ella, Gyöngyi Izsó, Györe, Kemény és Torda adják. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal az *Ember tragédiája* kerül színpadra.

Az első katonatiszt...

*

A szerb határon agyonlőtték Trajtler Dezső főhadnagyot, akinek özvegy édes anyja a Debreczenhez közelfekvő Nyiregyházán lakik. A katonatisztet ma hozták Nyiregyházára s a halottvizsgáló orvos konstataálta, hogy öngyilkosságról szó sem lehet, dacára annak, hogy a hadügyminiszterium így akarja feltüntetni a dolgot.

Egyik budapesti estilap közölte azt a szenzációs hírt, hogy a 41-ik kaposvári gyalogezrednek egy Bileken (Bosznia) állomásozó zászlóaljja a napokban összeütközött szerb fölkelő csapatokkal s a zászlóaljat vezető Trajtler Dezső főhadnagyot az ellenséges golyó leterítette.

A csatában elesett főhadnagy nyiregyházai fiu s édesanyját, aki a Debreczenben is jól ismert Trajtler Soma volt körorvos özvegye, táviratilag értesítették Bilekből fia tragédiájáról.

Egy későbbi sürgöny, amely a hadügyminiszteri hivatalból érkezett s azt hozta hírvl, hogy a főhadnagy „minden valószínűség szerint”, eddig ismeretlen okból, önkézevel vetett véget életének.

A szerencsétlen anya, mélyen le-sujtva a fia tragédiájától, aggódva várta a híreket s azt sem tudta, hogy az ellenség kezétől esett-e el tiszt fia, avagy öngyilkos lett-e? Most aztán tisztán láthatta a szomorú, a borzasztó tényét. Trajtler Dezső főhadnagy holttestét a délután tolyamán Nyiregyházára szállították. Az igazi tényállás, amit nyiregyházi tudósítónk jelent, alaposan rácafol a hadügyminiszterium ama jelentésére, hogy a főhadnagy öngyilkosságot követett el.

Tudósítónk jelentése szerint a szerencsétlen főhadnagyot ma délután az özvegy anyja kérésére megvizsgálta a halottkémlő orvos s konstataálta, hogy a gyilkos golyó a szem és az orrcsont között hatolt be az agyba. Az öngyilkosság esete pedig ilyen sérülésnél teljesen ki van zárva.

De meg azt is megállapította az orvos, hogy a seb olyan természetű, hogy az közelről jött golyótól nem keletkezhetett.

Az orvos jelentését hatósági személyek előtt jegyzőkönyvbe foglalták s bizonyos, hogy Trajtler Dezső, bármennyire is titkolódzik a hadügyminiszterium, a fölkelő szerb bandáknak lett az áldozata.

Irány: — Bosznia!

A mozgósított 15 ik hadtest.

Vonulnak az eszerek.

Vonulnak a katonák. A boszniai 15. hadtestnek a fölemelt békelétszámra való helyezése iránt tett intézkedésnek megfelelően ma éjjel a 69. gyalogezrednek mintegy 1000 főre kiegészített zászlóalját utnak indították Bilek felé. Az itteni helyőrségnek ily módon szükségessé vált kiegészítésére ezen ezred kaposvári zászlóalját vezényelték Pécsre.

Ugyancsak a 15. hadtest kiegészítésére vonatkozólag tett intézkedés végrehajtásképpen a kassai 6. hadtesthez tartozó nagyobb csapat indult Boszniába, a 15. hadtest területére.

Kassáról ma éjjel a 34. gyalogezredtől 220 katona indult egy főhadnagy vezetése alatt Rogaticába, miáltal az ottani zászlóalj létszáma 800 emberre emelkedik.

A losonci 25. és az egi 60. gyalogezred szintén küld 200-200 katonát Gorozdára, illetve Zvornikra. A Miskolczon állomásozó 65. gyalogezrednek egy zászlóaljja és a Lőcsén állomásozó 85. ezred zászlóaljja (22 tiszt 800 ember) szintén ma éjjel indul különvonattal boszniai hadtest területére.

Nagy robbanás egy debreczeni gyárban.

Tűz a csizmadia-szövetkezelel.

Száz ember életveszedelemben.

Érthető izgalmat keltett ma Debreczenben a kora esti órákban az a riasztó hír, hogy a Margit-fürdő lángokban áll. A korszón terjedt el először a veszedelem híre s hatalmas pánik fogta el a járókelőket. Nyomban sereggestül mentek ki a Margit-fürdőhöz az emberek, hogy a tűz valódiságáról meggyőződést szerezzenek. Ekkorára már megérkeztek a tűzoltók, Publik Ernő parancsnok vezetésével s az izgatott tömeget sikerült megnyugtanni arról, hogy a Margit-fürdőnél semmi baj nincsen, ellenben a fürdőhöz alig néhány lépésnyire levő gyárban, a debreczeni csizmadiaák termelőszövetkezetének telepén történt végzetes robbanás. Egy hordó nafta robbant föl a pincében a gépmester gondatlansága folytán s csak hajszálon mult, hogy borzasztó veszedelem nem keletkezett belőle.

A pince fölött ugyanis vagy száz

munkás robbanás veszedelem baj érhető letét is, anyire van

Tudó kezettel s jelenti:

A M

madia szö

bat hordó

robbanó fo

a szállítma

mester vet

tottak a p

be a naftá

A p

azt a vgy

pával néz

tés. A na

robbanás

megrázta

A ro

amely me

tűznyelvek

is, ahol a

tűz láttára

udvarba

ternek si

pincéből

szenvedet

ből fölért,

ben ájulta

A m

abba mar

mozottak

hoz. A t

robbanásr

vonult ki,

val s dere

sához s e

is a továb

gyárat. A

renesétien

ápolják.

Dobot

I

Árv

Hos

munkás dolgozik, akiknek élete a robbanás következtében a legnagyobb veszedelemben forgott. De könnyen baj érhetne volna a Margit-fürdő épületét is, amely csak alig néhány lépésnyire van a szövetkezettől.

Tudósítónk kint járt a szövetkezettől s a robbanásról az alábbiakat jelenti:

A Margit-fürdő közelében levő csizmadia szövetkezet vezetősége a napokban hat hordó naftát rendelt a fővárosból. A robbanó folyadék ma megis érkezett és a szállítványt Mocsáry István kezelőmester vette át. Egy hordót le is szállítottak a pincébe és a gépmester öntötte be a naftát a tartányba.

A pincemester azonban elkövette azt a vigyázatlanságot, hogy nyitott lámpával nézte meg, hogy történik az átöntés. A nafta lángott fogott s oly irtóztató robbanás keletkezett a nyomában, hogy megrázta az egész épületet.

A robbanás után láng csapott föl, amely megfogta a vízszivattyú szíjját s a tüznyelvek átharapódtak a felső terembe is, ahol a munkások dolgoztak s akik a tűz láttára rémülten menekültek ki az udvarba. Mocsáry Istvánnak, a gépmesternek sikerült idejekorán föls adni a pincéből. *de így is súlyos égési sebeket szenvedett a bal karján s mire a pincéből fölért, a kiállott izgalom következtében ájultan esett össze.*

A munka természetesen nyomban abba maradt az egész gyárban s az alkalmazottak hozzáfogtak a tűz lokalizálásához. A tűzoltóság azonban, mihelyt a robbanásról értesült, teljes felszereléssel vonult ki, Publik Ernő parancsnokságával s derekasan láttak hozzá a tűz oltásához s ez egy jó félórán belül sikerült is a további veszedelemtől megmenteni a gyárat. A kár így nem horribilis. A szerencsétlenül járt gépmestert a lakásán ápolják.

Dobot vernek

Pálmai Ilka lakásán.

Árverezik a primadonnát.

Hosszu primadonna pálya diadalmas bejutása után Pálmay Ilka végre elérkezett ahhoz, hogy a neve a színházrovatból, a kommünikék világából beköltözött egy egészen más természetű rovatba, abba, amelynek „Árverés” a címe. A bécsi lapokban — amelyekben nem is olyan régen még a színlapon szerepelt Pálmai Ilka neve — most a hirdetések között, szerényen megvonulva, egy szürke kis közleményt lehet olvasni, azt, amelyik a művésznő ingóságainak árveréséről szól.

Az árverés színhelye eszerint: Bécs, időpontja: *péntek délután négy óra*, tárgyai: *festmények, rajzok* És pénteken este, amikor már idegen kezek közé jutnak az intim apróságok, amikor már elhalkult az árverés zaja és nem kérdezik többé hangos szóval: *ki ad többet érte és amikorra a hitelezők is megosztotak már a pénzeket — pénteken este Pálmai Ilka — jelenleg még gróf Kinskyné, mert a férjétől válófélben van — vidáman é*

temperamentumosan fogja játszani a budapesti Királysínházban a „Varázskerिंगó”-ben Francit, a könnyüvéru bécsi primás-kisasszonyt . . . És pénteken délután talán egy finom, meleg könyvesep fog fölcsillámlani Ilus asszony szemében.

Művész sors, bohém-élet, mondják az emberek. Magyar művész sorsa: kol-dus nyomoruság — mondjuk mi.

LEGUJABB.

A bécsi haditanács.

Bécsből táviratozzák: Ma délután haditanács volt öfelsége dolgozószobájában, amelyen a király elnökölt. Jelen voltak Ferencz Ferdinánd trónörökös, az uralkodóháznak tábornok tagjai, Schönaich hadügyminiszter, Hetzendorfi Conrad herceg vezérkari főnök s az összes fegyvernemek csapatfelügyelői. Bécsben egész nap lázas izgalom uralkodott s ezt az állapotot csak fokozta az egyre-másra érkező legkülönbözőbb hírek. Egyik távirat azt jelentette, hogy Péter szerb királyt megölték majd az a hiradás következett, hogy a szultánt lemondatták s a háborus-párt került uralomra. Mindezekkel szemben az a tény, hogy öfelsége azt a kívánságát fejezte ki a haditanácson, hogy a Balkán ügyét lehetőleg békésen intézzék el. Ez a hiradás aztán nagy megnyugvást keltett mindenfele, de különösen a bécsi és a budapesti tőzsdén.

ÚJDONSÁGOK.

— **Istentisztelet a gör. kat. kápolnában.** Holnap, pénteken a boldogságos szűznek a templomba való bevezetése emlékünnepe a debreczeni görög katolikus kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet lesz, délelőtt 9 órakor szent mise, délután 3 órakor vécsernye, 4 órakor rózsafüzér ájtatosság.

— **Eröss püspök és a D. M. K. E.** Eröss Lajost, a tiszántuli református egyházkerület új püspökét főpásztorrá történt megválasztása alkalmából átiratban üdvözölte a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület. Eröss Lajos püspök most köszönte meg a kulturegyesület üdvözlését a következő levélben.

Nagyságos Elnök ur! A tiszántuli legnépesebb és legnagyobb református egyházkerület püspökévé történt megválasztásom alkalmából kozzám érkezett üdvözlések, jókívánatok között igen szívesen vettem a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek üdvözlését. Magam is azok közé tartozom, kik a nemzetiségi vidékeken a magyar faj hegemoniájának biztosítását elsősorú szükségnek tartják. E célt ezidőtől kezdve, nemcsak mint a D. M. K. E. egyik szerény tagja munkálhatom, hanem a Gondviselés redeltetése folytán mint a Kárpátoktól az Aldunáig terjedő tiszántuli református egyházkerület püspöke. Midőn az egyesület bizalomteljes megemlékezését, üdvözlését hálással megköszönöm s ígérem, hogy nemes, nagy munkásságukat nemcsak állandóan figyelemmel kísérem, hanem azt hivatali állásomból kifolyólag, de meg saját szívem szerint is tölem tel-

hetőleg elősegíteni kedves és hazafias kötelességemnek ismerem. Kiváló tisztelettel vagyok, Debreczen, 1908. november hó. *Eröss Lajos s. k. püspök.*

— **A városatyaválasztások szavazóhelyiségei.** A december 29 én tartandó városatyaválasztásokra a szavazóhelyiségeket a következőkép állapította meg Kovács József polgármester: A Csapó-utcai kerületbe tartozó választók a városgazdai hivatalban. A Péterfia kerületbeliek a református egyház tanácstermében. A Hatvan-utcai kerületbe tartozók a ref. egyházi tanító Otthonban Egyház-tér 17. szám. A Piac utcaiak a városháza nagytermében. A Varga-utcai kerületbeliek a vármegyeház nagytermében. A Kossuth-utcaiak a városháza kistermében szavaznak. A polgármester utasította a főjegyzőt, hogy a szükséges szavazólapokat sürgősen expedialtassa, hogy azt minden választó pontosan megkapja.

— **A tanítói árvák munkakiállítása.** Szép ünnepély folyt le ma délelőtt 11 órakor a vármegyeház nagytermében. Ekkor nyílt meg a tanítói árvák munkakiállítása az egybegyűlt bizottsági tagok és vendégek jelenlétében. Kozma László igazgató Wessprémy Zoltán főispánhoz lelkes beszédet intézett, amelyben megkapó szavakkal fejtegette a munkára való nevelés nagy fontosságát s megköszönte Wessprémy Zoltánné bizottsági tagnak azt a nagy jóakaratu támogatást és érdeklődést, amely lehetővé tette, hogy ez a kiállítás így előkelő helyen létesülhetett. Wessprémy Zoltán főispán a maga és az egész felügyelő bizottság nevében nagy elismeréssel honorálta az igazgató és az egész árvaházi nevelő testület szép és mindenki által mindig csak nagyrabecsült munkáját s a kiállítást megnyitotta. Nem ismertetjük azt a sok szép és mesésen olesó munkát, mely ezen a gyönyörű kiállításon látható és megvásárolható, csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a debreczeni hölgyek nagyon jól teszik, ha mielőbb megtekintik ezt a kiállítást, ahol az első fél óra alatt más 150 korona értékű munka kelt el. A kiállítás délelőtt 9 órától délután 3 óráig, sőt ha vendégek vannak, még azontul is nyitva van, vasárnap pedig egész délután esti 6 óráig marad nyitva.

— **A debreczeni adókvetés.** A város területére alakított egyenesadó-kivető bizottság ma, csütörtökön folytatta ülését s tárgyalás alá vette s megállapította a kivetési lajstrom 3503 tételétől a 3615. tételig foglalt földbérlok kereseti adótételeit. — A kivető bizottság pénteken folytatja ülését s megállapítás alá kerülnek a kivetési lajstrom 3616 tételétől a 3716. tételéig foglalt földbérlok kereseti adótételei.

— **Legyen fa a szegényeknek.** A belvárosi rendőrkapitányság a következő értesítést teszi közzé: Debreczen szab. kir. város tanácsa a beállott téli időre tekintettel az ezen célra szolgáló igazolvánnyal ellátott szegények között egynyelvad ölenként 50 öl tűzifát rendelt szétosztatni. Ennek alapján felhivatik az arra igényvel bíró közönség, hogy igazolványa kiállítása végett a *belvárosi rendőrkapitányságnál* jelentkezék.

— **Debreczeni tanítók ünnepe.** Debreczen tanítói a Gönczy egyesület közreműködése mellett e hó 7-én este összegyűlnek a Royal nagytermében, hogy megünnepeljék az 1868. évi XXXVIII tc. 40 ik évfordulóját. Az ünnepi alkalmi beszédet a hazai tanítók országos elnöke, Kozma László tartja. Tanügybarátokat is szívesen látnak a szép ünnepélyen. Eddig csak Budapest tart ünnepet a nemzeti közművelődés történetében, korszakot jelentő törvény szentesítésének emlékére.

— **Lázadás a szegedi kórházban** Szegedről táviratozzák: Az ottani kórház betegek a botrányos élelmelés következtében ma föllázadtak. Székekkel, ágylábakkal, orvos-ságos üvegekkel betörték a kórház ablakait s valóságos ostromot intéztek a kórházi vezetőség irodája ellen.

— **Levegőbe repült ház.** Déváról táviratozzák nekünk: A petrillai kőszénbányánál tegnap délután robbanásokat végeztek. Egy ház közelében levő kősziklát robbantottak fel, amitől a ház a benne lévő emberrel együtt a levegőbe röpült. A súlyosan sérült embert még élve húzták ki a romok alól és a bányakórházba szállították. A vizsgálat megindult.

— **A kereskedő ifjak dalköre** vasárnapi hársverseny estélye iránt már is nagy az érdeklődés. Nem is csoda hiszen fel fog lépni azon színházunk művésze: Gyöngyi Izó és leánya Gyöngyi Jolán urleány. Az estélyen a zenét a Magyar Imre és fia zenekara szolgáltatja.

— **Árufelvételi korlátozás a bosnyák vasutakon.** A máv. debreczeni üzletvezetőségétől vett értesítés szerint a horvát-hercegovinai államvasutak vonalán élethe léptetett árufelvételi korlátozás fedett kocsikba rakandó gyors és teherjáratokra és állatokra nem vonatkozik. Ily áruk tehát akadálytalanul felvehetők és tovább bízhatók.

— **Orvosválasztás Nádudvaron.** Az ügyvezető községi orvosi állás már régebb idő óta betöltetlen volt a szomszédos Nádudvar községben. A község képviselőtestülete mai közgyűlésén, az ügyvezető orvosi teendőkkkel Kornhauzer Samu dr. ottani orvost bizta meg.

— **Arviz Portugáliában.** Nagy katasztrófa hírére hozza egy lisszaboni távirat Portugáliában több helyen nagy viharok. Tavirában jégesővel és áradásokkal egybekötött zivatarok voltak és több épület bedőlt. A vonatok késést szenvedtek. Két ember a zivatarban életét veszítette. A kár igen jelentékeny.

— **Meghaltak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnak: Gar Komódy Gyula ref. 6 hónapos, Kereszturi Margit ref. 3 éves, özvegy Cserő Bálintné ref. 66 éves.

— **Gummi különlegességek** Györfi Sándor kőszerezésnél Simonffy- 2. sz. a.

— **Divatos őszi és téli Női és Leány felöltőket, boákat, model kalapokat** csak a Hajdumegye legnagyobb Róza féle áruházban Kistemplombazár lehet már mártól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

— **Igen sok betegségnek a lég-huzam kihűlés a fő okozója; ez ellen hatásosan védekezhetünk; hogy ha az ajtókat és ablakokat lég-huzam elzáró vattával látjuk el, mely esetben a tüzelő anyagban is igen sokat megtakarítunk; kapható Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth utca 4. szám.**

— **Újelőfizetők is ingyen kapják nagy ozimtárral ellátott naptárunkat.**

— **Olla a legjobb gummi különlegesség** egyedüli raktár Schön Sándor kezyü, kőszerez és orvosi műszerára.

Közgazdaság.

Terményfőzsdé.

Debreczen, K. debreczeni közgazdasági távirati irodától
Kossuth st., 1908 december 3

Készárú olcsóbb, ha áridők lanyhák.

1909. októberi buza	1120.—21
1908. májusi buza	—
1909. áprilisi buza	1290.—91
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	968.—69
1909. áprilisi rozs	1088.—89
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. ápr. 11. zab	864.—65
1909. májusi tegezi	757.—64
1908. júliusi	—
1908. szeptemberi tegezi	—

Ekszert, zsebórát

bizalommal

Jótállás mellett,

Halász Nándor

órás és ékszerésznél
lehet vásárolni.

Debreczen, Piacz-utca 24. sz.
Fehérő szálloda épület.

Kiadó üzlethelyiség.

Piacz utca 72. szám alatti Ganz-tele részvénytársaság által bérelt nagy utcái üzlethelyiség, megfelelő nagy pinczeraktár helyiségekkel együtt a jelenlegi bérlő távozásá miatt 1909. január 1-től kezdődőleg

bérbe adatik.

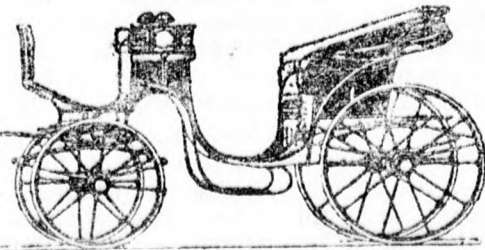
Értekezhetni Lukács Emil ügyvédi irodájában.

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.

Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű hintót és hajtókocsit. Régi kocsikat ujakra becserél. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

MERKLER SOMA

nap és esernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát
férfi- és női esernyőkben

2 koronától a legfinomabb kivitelig.
Iskolai gyermek esernyőket

1 korona 60 fillértől.

Rizárólag francia mellfűzőkben
nagy választék 8 koronától feljebb.

Ilona szalon Brikket.

Az egyedüli szagnélküli kőszén, főtéshez legalkalmasabb és legtakarékosabb. Bármilyen kályha fűtéshez is használható.

Kapható minden fűszerüzletben.

Állandóan van raktáron legjobb minőségű

Tüzifa raktár Tüzifa raktár

kőszén és faszén.

Tisztelettel

Varga Károly

szén kereskedő

Debreczen, Arany János-utczával szemben.
Telefon 465. Telefon 465

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg áruháza
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek az

Őszi idény újdonságai

Női ruhakelmék, Flanelok, selymek, ruhadiszkekben.

Óriási választék!

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mittesen) bőrbajokat. Kiszimítja a ránczosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcon. Nem zsíros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s raktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.
Debreczen,

Főplac 31, a városházzal szemben.

Szakértelemmel készített szemüvegek és orrcsüptetők
rövidlátó, távollátó, gyengélátó és operált szemeknek.

Színházi látcsövek
gyöngyház és alumínium nyeles legfinomabb achromatikus üvegekkel nagy választékban és legolcsóbban kaphatók
Fischer Jakob
látáserésznél

Főtér 23 szám Sesztina ház.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselete.
Iroda Debreczen, Piacz-utca 77. sz. az udvarban.
Telefon sz. 567. Teleten sz. 567.
A modern electrotechnika minden e szakmába vágó munkáival foglalkozik, — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezései a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti.
Tervezetek és költségvetés díjtalan.

Uj üzlet

Kossuth-utca 17.
a kék csillag-hoz.
Ajánlom dűsön felszerelt raktáramat kész árukban u. m. Blazokban, aljakban gyermekruhákban — Mérték szerinti évvállalást gyorsan és pontosan teljesítek. Gyászruhákat 6 óra alatt készítek mérsékelt árak mellett. Saját varroda az üzletben. Azonkívül mindenféle rőfcs és rövidárúktan nagy választékot tartok.
Szives pártfogást kérem a n. é. közönségnek.
Tisztelettel
Ferenzy József.

Fáy-féle Arcz-Crém

Legbiztosabb szepítőszer a
Fáy-féle Arcz-Crém
hatása csodás!
Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szepítő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztálaltalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzávaló „Fáy” szappan 1 korona.
Illatszerek minden illatban
1—2—3 koronás üvegje.
Ugyancsak legnagyobb raktára minden be- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonszeri gyógyszereknek. Kapható a készítő
Grósz Nagy Ferenc
gyógyszerésznél
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.
„Arany egyszarv” gyógyszerár.
Telefon sz. 496   Telefon sz. 498.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre.
Takarék-tűzhelyek.
Francia konyhák
nagy raktára

Sesztina Lajos

vaskereskedésében Piacz-u. 23.

Goldstein Karolin

orvosilag elismert mellfűző műterme
Debreczen, Piacz-u. 61.

Mérték után rendelve bárminő érzékeny alakra 6 óra alatt készit legkényelmesebb

midert

kitűnő egyenestartókat.
Kirakatba készült fűzőket félárban adom el. Óriási raktár készfűzőkben legolcsóbb árakban.

Bankegyesület

részvénytársaság
Debreczen, Piacz-utca 72. sz.
Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámítol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyujt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.
Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.
Atvesz tőzsdei megbízásokat.
Elfogad betéteket könyvecskére, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és
Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére is.
Az igazgatóság

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó
Debreczen, Piacz-utca 16 sz.
Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.
Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fűhőneműek.
Olcsó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

Központi droguéria

Piacz-utca városház
a napokban már megnyilik
ahol valódi angol és francia

illatszerek

(kimérve dekaszámra is.)
Gyógy és pipere szappanok.
Szobailatosítók.

Kéz és körömápolási cikkek.

Arcz- és kéz kenőcsök és krémek.
Manicur, parfum és fésű

Casetták

(igen alkalmas női ajándék tárgyak.)
Köröm reszelők, ollók, polissolrok, pasték, fényesítő szerek. — Divatfésűk. Hajfésűk. Hajtűk. Haj-, fog- és köröm kefék.

Mindennemű
Pipere és higienicus cikkek.
Ugyszintén legfinomabb Rumok, theák, cognacok stb. legolcsóbban kaphatók.

Eredeti és uj Bösendorfer

valamint
Wirth zongorák,
a helybeli piacon kizárólag

Szendró Sándor

zongora és hangszeraktárban kaphatók. — Legkisebb méretű „MINIATUR” zongorák hárfá-pedállal. Előnyös zongora bérlet.
Mindennemű javítások és átújítások szavatosság mellett mérsékelt áron eszközöltetnek. The Gramophon Ltd féle beszélő gépek és lemezek.
Eredeti gramophonok 70 kor.-tól feljebb.
Üzletel'ység Szt. Anna-utca 3.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből uzedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékegyet csatolni.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Kiadó lakás Arany János-u. 11. a főtér közelében egy szép 2 szobából és mellékhelyiségekből álló urilak január 1-től olcsón kiadó.

Nős asztalos segédek könnyűs állandó munkára felvételnek Csontos Testvérek fakoporsó gyárában.

Kereskedelmi végzett leány, ki a magyar és német levelezésben tökéletes jártasággal bír, ugyszintén a könyvelést érti állandó alkalmazást kap Waltner Sámuel tojáskereskedésébe Csapó-u. 27.

50.000 drb. ritka külföldi bélyegből válogathat fél és negyed áron a Harmathy antiquariumában fűvészkert-utca 14. szám.

Állandóan friss érkezés!

Eladó vaspénzszekrény. Egy álló íróasztal alaku Wertheim szekrény igen jó karban eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Varrodák, üzlettulajdonosok és szülők figyelmébe ajánlom teljesen új modern divatu, gőzüzemű, Pliszszérozó és guverrozó intézetemet, Ampirokat, gyermek ruhákat, szoknyákat, toalettfodrokat olcsón, gyorsan, szépen készítek. Vidéki megrendeléseket azonnal elintézek Iklódy Jánosné Csapó utca 63.

Eladó ház. Erzsébet ut 12. sz. ház eladó Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Vidéken egy jó forgalmu fűszer üzlet koremai joggal és dohány engedéllyel, kényelmes lakással bérbeadó. Czim a kiadóhivatalban.

Megbízható óvadékképes tejkibordó kocsis, évi 850 korona fizetéssel azonnal felvétetik a Debreczeni tejsarnokban Széchenyi utca 25 sz.

Kitűnően képesített, kitűnő gyakorlatu tanítónő magánórákat ad, vizsgákra kitűnően előkészít felelősség mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Jó csaladból való a középiskola alsóbb osztályába járó tanuló intelligens izr. családnál teljes ellátásra felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Pénztárosó gyakorlott felvétetik a Harmathy antiquariumba Fűvészkert u. 14.

Csüörtökön Komlós Lajos üzletéből, elveszet egy nyugdíjkönyv nyugtával együtt mely özv. Sükösi Imréné nevére szól, kéretik a becsületos megtaláló illő jutalom mellett Piacz utca 58. szám alatt „Nyugdíj osztály” átadni, mert rája nézve teljesen értéktelen.

Két csinosan butorozot külön bejáratu, utcazi szoba minden órán kiadó, Jókai utca 5. szám, közel a piacchoz.

Legmagasabb árban

veszek használt lisztes és korpás zsákokat, továbbá petroleumos, olajos, kátrányos és denaturált szeszeshordókat ←← Telefon 652.

Pollák Zsigmond
Hatvan-u. 7.

Száz mázsa gazdasági czélokra alkalmas krumpli eladó. Gólya-utca 17.

Házmaster felvétetik József kir. hercege-utca 32.

Pénz kölcsönt 4-5% minden nagyságban eseti, jótállónélkül adós levélre, váltóra, fekvőségre, stb. részletfizetésre is ad A. Antrop, Berlin N. O. 18. Válaszbélyeg.

Kölcsön ivlámpákat 10 kor. havi lefizetés mellett legjutányosabban rendez be
FÖLDVÁRI L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat
Kossuth u. 1. Telefon 168.

A kölcsönzési összeg lefizetése után az ivlámpa a megrendelő tulajdonába megy át.

Értesítés.

Szives tudomására adom a nagyérdemű közönségnek, hogy

Csapó-u. 23. sz. alatt
Révén-féle

csődtömeget

megvettem és az ott levő árukat olcsó árban árusítom

Ne mulassa el senkitem saját érdekében meggyőződni áram olcsóságáról.

Tisztelettel

Schönfeld M. és Tsa.

Téli fürdő-cura a Félix-gyógyfürdőben.

Europa leggazdagabb természetes forró és meleg kánes források, hőfok = 49 c. = 17 millió liter viz napi mennyiség. Csuz, (Ruma) kőszvény és bőrbajok stb. ellen Fürdő- és ivó gyógymód. Szobákból a fürdőben vezetett zárt folyosók állandóan fűtve vannak, bármily időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát használni.

Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szoba, fűtés, világítás és fürdés naponta 7 kor.

Vasut állomás, posta, távirda, interurban telefon a fürdő telepen.

Pospektust ingyen küld

az Igazgatóság.

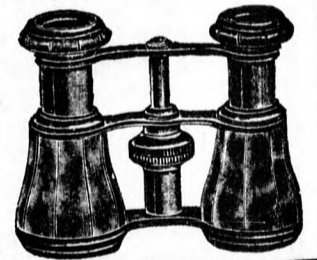

Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékokat
Löbl Gyula és Társa

Piacz utca 63. szám, Szent Anna-utcával szemben.
Színházi nyeles látsövek, Lorgnettek.

Arany szemüvegek és orrcsüptetők.

Fényképészeti készülékek Amerikai tornakészülékek, Gramaphonok és lemezek nagy választékban kaphatók.

MOLNÁR FERENCZ

Debreczenben, Főtér, városház-épület.

Alkalmi vásár

f. é. decz. 31-ig bezárólag előnyös mérsékelt árakban

Csakis finom divatozikkék: ugmint

Costum posztók, valódi gyapju ruha és blouz szövetek, szines és fekete selymek.

Női és gyermek felöltők:

valódi szörme és plüss kabátok, boák és muflók, gyapju selyem és csipke blousok, színházi palétok es Sállak.

Mult idényből visszamaradt felöltők félárban árusítatnak ki.